

IV Semester B.Sc. Examination, May/June 2018
(F + R) (2016-17 and Onwards) (CBCS)
LANGUAGE HINDI – IV
Upanyas, Film Review, Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

- I. निम्नलिखित प्रश्नों का उत्तर एक शब्द या वाक्य में लिखिए : (10×1=10)
- 1) समधी देवव्रत को भेद की बात कौन बताता है ?
 - 2) पासिन के साथ आशनाई करते हुए कौन पकड़ा गया ?
 - 3) देवप्रकाश के बड़े बेटे का नाम क्या है ?
 - 4) नारायणपुर गाँव ने किसका बहिष्कार किया ?
 - 5) शिवलाल के हलवाहे की बेटी का नाम क्या है ?
 - 6) जैराम क्या काम करते थे ?
 - 7) पारसनाथ शहर में क्या करता था ?
 - 8) 'सूखता हुआ तालाब' उपन्यास के रचनाकार कौन है ?
 - 9) कलावती को मिर्जापुर में किसके यहाँ भेज दिया जाता है ?
 - 10) जलेस्सर का पड़ोसी कौन है ?
- II. किन्हीं दो की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : (2×7=14)
- 1) कौन किसका दोस्त है कौन किसका दुश्मन, इसे कोई पहचान नहीं पाता।
 - 2) जब सभी पढ़े-बेपढ़े लोग अन्धविश्वासों के गुलाम बने हुए हैं तो -किया क्या जाए ? बस तमाशा देखा जा सकता है।
 - 3) क्या होगा गाँव का, जहाँ जड़ता इतनी कि एक बेवकूफ आदमी भी सोखा-ओझा बनकर ठग ले और जहाँ चालाकी इतनी कि हर आदमी अपने स्वार्थ के लिए दूसरे को बेच खाए।
- III. 'सूखता हुआ तालाब' उपन्यास का सार लिखकर उसमें निहित राजनीति पर प्रकाश डालिए। (1×16=16)

अथवा

'सूखता हुआ तालाब' उपन्यास के आधार पर रवीन्द्र का चरित्र-चित्रण कीजिए।

IV. किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए :

(2×5=10)

- 1) बनारसी
- 2) कलावती
- 3) देवप्रकाश।

V. 'चक-दे-इंडिया' सिनेमा के निर्देशन की समीक्षा कीजिए।

(1×10=10)

अथवा

'अंकुर' सिनेमा के मुख्य किरदारों के अभिनय की समीक्षा कीजिए।

VI. हिन्दी में अनुवाद कीजिए :

10

Noise pollution refers to the disturbing sound that may cause harm to human and animal life. The indoor sources of noise pollution are loudly played music stereos, radio, televisions, grinding machines, etc. The outdoor sources of noise pollution commonly referred to as environmental noise comes from airplane, machines, trains, vehicles, industries, etc. It may affect the mind, health and behaviour of humans. It may cause physically discomfort and temporary or permanent damage to hearing. Also it causes headache and irritability. Loud speakers not only disturb the students in their studies but also the peace of locality. It may cause deafness, stress and high-blood pressure.

ಮಾನವರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸದ್ದು ಶಬ್ದಮಾಲಿನ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಬ್ಬರದ ಸಂಗೀತದ ಸ್ಪೀರಿಯೋ, ರೇಡಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ರುಬ್ಬುವ ಯಂತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದವು ಒಳಾಂಗಣ ಶಬ್ದಮಾಲಿನ್ಯದ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಶಬ್ದಮಾಲಿನ್ಯ' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡುವ ಸದ್ದು ವಿಮಾನಗಳು, ಯಂತ್ರಗಳು, ರೈಲು ಹಾಗೂ ವಾಹನಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಹೊರಾಂಗಣದ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮನುಷ್ಯರ ಆರೋಗ್ಯ, ಮನಸ್ಸು, ನಡತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು. ದೈಹಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರವಣಶಕ್ತಿಯ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತ ಹಾನಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಅಲ್ಲದೆ ತಲೆನೋವು ಹಾಗೂ ಕಿರಿಕಿರಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಧ್ವನಿವರ್ಧಕದಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶದ ಶಾಂತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಿವುಡು, ಒತ್ತಡ ಹಾಗೂ ರಕ್ತದೊತ್ತಡಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

IV. किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए :

(2×5=10)

- 1) बनारसी
- 2) कलावती
- 3) देवप्रकाश।

V. 'चक-दे-इंडिया' सिनेमा के निर्देशन की समीक्षा कीजिए।

(1×10=10)

अथवा

'अंकुर' सिनेमा के मुख्य किरदारों के अभिनय की समीक्षा कीजिए।

VI. हिन्दी में अनुवाद कीजिए :

10

Noise pollution refers to the disturbing sound that may cause harm to human and animal life. The indoor sources of noise pollution are loudly played music stereos, radio, televisions, grinding machines, etc. The outdoor sources of noise pollution commonly referred to as environmental noise comes from airplane, machines, trains, vehicles, industries, etc. It may affect the mind, health and behaviour of humans. It may cause physically discomfort and temporary or permanent damage to hearing. Also it causes headache and irritability. Loud speakers not only disturb the students in their studies but also the peace of locality. It may cause deafness, stress and high-blood pressure.

ಮಾನವರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸದ್ದು ಶಬ್ದಮಾಲಿನ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಬ್ಬರದ ಸಂಗೀತದ ಸ್ಪೀರಿಯೋ, ರೇಡಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ರುಬ್ಬುವ ಯಂತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದವು ಒಳಾಂಗಣ ಶಬ್ದಮಾಲಿನ್ಯದ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಶಬ್ದಮಾಲಿನ್ಯ' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡುವ ಸದ್ದು ವಿಮಾನಗಳು, ಯಂತ್ರಗಳು, ರೈಲು ಹಾಗೂ ವಾಹನಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಹೊರಾಂಗಣದ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮನುಷ್ಯರ ಆರೋಗ್ಯ, ಮನಸ್ಸು, ನಡತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು. ದೈಹಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರವಣಶಕ್ತಿಯ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತ ಹಾನಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಅಲ್ಲದೆ ತಲೆನೋವು ಹಾಗೂ ಕಿರಿಕಿರಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಧ್ವನಿವರ್ಧಕದಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶದ ಶಾಂತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಿವುಡು, ಒತ್ತಡ ಹಾಗೂ ರಕ್ತದೊತ್ತಡಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.